

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul VIII — Nr. 70

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 8 aprilie 1996

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
LEGI ȘI DECRETE			
20.	1-2	Decizia nr. 46 din 2 mai 1995	6-7
54.		Decizia nr. 14 din 13 februarie 1996	7-8
★			
26.	2	Decizia nr. 69 din 10 iulie 1995	9
		Decizia nr. 19 din 27 februarie 1996	10-11
★			
	3	Decizia nr. 77 din 13 septembrie 1995	11-12
		Decizia nr. 16 din 20 februarie 1996	12-13
★			
	3-4	Decizia nr. 89 din 4 octombrie 1995	13-15
		Decizia nr. 18 din 27 februarie 1996	15-16
★			
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
	3-4		
	5-6		

LEGI ȘI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

privind unele măsuri necesare pentru desfășurarea campaniei agricole din primăvara anului 1996, ca urmare a stării de urgență din agricultură

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. 1. — Pentru finanțarea cheltuielilor de producție agricolă aferente campaniei agricole de primăvară și lucrărilor de recoltat din anul 1996, cât și pentru asigurarea stocurilor de furaje necesare zootehnic până la noua recoltă, Banca Națională a României va acorda linii de credit de 1.100 miliarde lei în termen de 10 zile de la publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial al României.

Nivelul dobânzii perceput de Banca Națională a României și de băncile comerciale va fi mai mare cu până la două puncte procentuale față de nivelul perceput de

ționată din alocațiile prevăzute în bugetul de stat pe anul 1997, astfel încât beneficiarii de credite să nu suporte o dobândă mai mare de 15% pe an.

Art. 2. — Creditele vor fi acordate cu termene de rambursare eșalonate în funcție de valorificarea și de încasarea contravalorii produselor agricole, dar nu mai târziu de 31 decembrie 1996. Dobânda maximă de 15% se va încasa de către băncile comerciale și de către Banca Națională a României pe măsura valorificării produselor agricole și de încasarea contravalorii acestora.

Dobânda la liniile de credite acordate de Banca Națională a României băncilor comerciale pentru creditarea agriculturii va fi achitată o dată cu încasarea creditelor și a dobânzilor de către băncile comerciale.

Art. 3. — Creditele prevăzute la art. 1 se vor acorda producătorilor agricoli, persoane fizice sau juridice, inclusiv societăților comerciale prelucrătoare de produse agricole cu terenuri agricole în exploatare, institutelor și stațiunilor de cercetare agricolă și horticolă și societăților comerciale prestatoare de servicii în agricultură, indiferent de forma de proprietate și de exploatare a terenului agricol, pentru: repararea tractoarelor, mașinilor agricole, utilajelor de recoltat și transportat, executarea lucrărilor agricole de arat, pregătirea terenului, semănat și întreținerea culturilor, achiziționarea de semințe, îngrășăminte chimice, ierbicide, fungicide, combustibili și carburanți, fertilizări și tratamente fitosanitare, tăieri în plantațiile de vie, pomi și hamei, lucrările de sezon în legumicultură din câmp și spații protejate, precum și pentru culturile furajere și completarea stocurilor de furaje necesare sectorului zootehnic până la noua recoltă.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 2 aprilie 1996, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
ADRIAN NĂSTASE

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 2 aprilie 1996, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI
ION SOLCANU

București, 8 aprilie 1996.
Nr. 20.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T
**pentru promulgarea Legii privind unele măsuri
necesare pentru desfășurarea campaniei agricole
din primăvara anului 1996, ca urmare a stării de urgență
din agricultură**

În temeiul art. 77 alin. (1) și al art. 99 alin. (1) din Constituția României,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se promulgă Legea privind unele măsuri necesare pentru desfășurarea campaniei agricole din primăvara anului 1996, ca urmare a stării de urgență din agricultură, și se dispune publicarea ei în Monitorul Oficial al României.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
ION ILIESCU

București, 8 aprilie 1996.
Nr. 54.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**privind conferirea medaliei „Crucea comemorativă
a celui de-al doilea război mondial, 1941–1945“**

În temeiul art. 94 lit. a) din Constituția României și al prevederilor Legii nr. 68/1994 privind înființarea medaliei „Crucea comemorativă a celui de-al doilea război mondial, 1941–1945“,

având în vedere propunerile ministrului apărării naționale,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Pentru serviciile militare aduse statului român în timpul celui de-al doilea război mondial, se conferă medalia „Crucea comemorativă a celui de-al doilea război mondial, 1941–1945“ persoanelor prevăzute în anexele nr. 1 și 2*) la prezentul decret.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
ION ILIESCU

**În temeiul art. 99 alin. (2) din
Constituția României, contrasem-
nă-m acest decret.**

PRIM-MINISTRU
NICOLAE VĂCĂROIU

București, 29 februarie 1996.
Nr. 26.

*) Anexele nr. 1 și 2 se publică ulterior.

D E C I Z I I A L E C U R Ţ I I C O N S T I T U Ţ I O N A L E

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

D E C I Z I A Nr. 32*)

din 22 martie 1995

Ion Filipescu — președinte
Miklós Fazakas — judecător
Florin Bucur Vasilescu — judecător
Raul Petrescu — procuror
Florentina Geangu — magistrat-asistent

Pe rol soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 din Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 1994 nr. 28/1994, invocată de reclamanta Societatea Comercială „Agrocons” — S.R.L. Brăila în cauza ce formează obiectul Dosarului nr. 7.165/1994 al Judecătoriei Brăila.

Președintele completului declară ședința deschisă.

La apelul nominal făcut în ședința publică a răspuns doamna avocat Milea Florina pentru Societatea Comercială „Agrocons” — S.R.L. Brăila, lipsă fiind Direcția de muncă și protecție socială Brăila, care, deși legal citată, nu s-a prezentat.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele completului dă cuvântul reclamantei pentru susținerea excepției de neconstituționalitate.

Reprezentantul Societății Comerciale „Agrocons” — S.R.L. Brăila susține că art. 6 din Legea nr. 28/1994 este neconstituțional, deoarece contravine art. 41 alin. (1) și (2) și art. 135 alin. (1) și (6) din Constituție. Dispoziția sus-citată prevede că „În cazul neachitării la termen a contribuțiilor datorate fondurilor de asigurări sociale, potrivit legii, organele Ministerului Muncii și Protecției Sociale pot dispune poprirea sumelor respective din conturile agenților economici, prin introducerea de dispoziții de încasare, care constituie titluri executorii, pe care organele bancare sunt obligate a le executa, fără acceptul debitorilor“, iar, potrivit dispozițiilor art. 41 alin. (1) și (2) și ale art. 135 alin. (1) și (6) din Constituție, dreptul de proprietate este garantat și ocrotit, „în limitele stabilite de lege“.

Având cuvântul, reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, arătând că textul atacat nu aduce o atingere dreptului de proprietate al reclamantei, care este ocrotit și garantat de Constituție. Potrivit art. 49 din Constituție, exercițiul dreptului de proprietate poate fi restrâns fără ca prin aceasta să se poată atinge existența dreptului. Legea nr. 28/1994, în art. 6, face o astfel de restrângere, în scopul realizării unor obligații pe care le are debitorul față de creditorul său. În situația în care debitorul consideră că suma nu este datorată, acesta se poate adresa justiției, în condițiile art. 399 din Codul de procedură civilă.

Președintele completului declară dezbaterile închise.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Judecătoria Brăila a sesizat Curtea Constituțională prin Sentința civilă nr. 6.993 din 5 octombrie 1994, pronunțată în Dosarul nr. 7.165/1994, cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 din Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 1994 nr. 28/1994, invocată de Societatea Comercială „Agrocons” — S.R.L. Brăila.

În motivarea excepției, reclamanta susține că prevederile art. 6 din Legea nr. 28/1994 sunt neconstituționale, întrucât, conform lor, în cazul neachitării la termen a contribuțiilor datorate fondurilor de asigurări sociale, organele Ministerului Muncii și Protecției Sociale pot să dispună poprirea sumelor respective din conturile agenților economici, prin dispoziții de încasare, care constituie titluri executorii, ceea ce este contrar art. 41 alin. (1) și (2) și art. 135 alin. (1) și (6) din Constituție.

Judecătoria Brăila, exprimându-și opinia, consideră excepția admisibilă.

În vederea soluționării excepției de neconstituționalitate, în temeiul art. 24 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, s-au cerut punctele de vedere ale celor două Camere ale Parlamentului și al Guvernului.

În punctul de vedere transmis, Guvernul apreciază că reglementarea cuprinsă în art. 6 din Legea nr. 28/1994 nu este contrară dispozițiilor art. 41 alin. (1) și (2) și ale art. 135 alin. (1) și (6) din Constituție, considerând însă că textul încalcă prevederile art. 21 din Constituție, întrucât nu prevede că agentul economic poate contesta măsura executării silită la instanță și, în consecință, îl lipsește pe acesta de cel mai important mijloc legal de a-și apăra dreptul de proprietate încălcat.

Camera Deputaților și Senatul nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile părților și ale procurorului și având în vedere dispozițiile art. 6 din Legea nr. 28/1994, ale art. 41 alin. (1) și (2), ale art. 135 alin. (1) și (6) și ale art. 144 lit. c) din Constituție, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Față de cele arătate și în temeiul dispozițiilor art. 144 lit. c), art. 21, art. 41 și art. 135 din Constituție, precum și ale art. 13 alin. (1) lit. A.c) și ale art. 24 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA

În numele legii

D E C I D E :

Respinge excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea Comercială „Agrocons” — S.R.L. Brăila în Dosarul nr. 7.165/1994 al Judecătoriei Brăila.

Cu recurs în termen de 10 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședința din 22 martie 1995.

PREȘEDINTE,

acad. prof. dr. doc. Ion Filipescu

Deoarece Legea nr. 28/1994 este ulterioară Constituției, Curtea este competentă să se pronunțe asupra excepției și, deci, să constate constituționalitatea sau neconstituționalitatea dispozițiilor sale, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 12 din Legea nr. 47/1992.

Potrivit art. 6 din Legea nr. 28/1994, „În cazul neachitării la termen a contribuțiilor datorate fondurilor de asigurări sociale, potrivit legii, organele Ministerului Muncii și Protecției Sociale pot dispune poprirea sumelor respective din conturile agenților economici, prin introducerea de dispoziții de încasare, care constituie titluri executorii, pe care organele bancare sunt obligate a le executa, fără acceptul debitorilor. În cazul lipsei disponibilităților bănești în conturile bancare, lichidarea creanțelor se face prin aplicarea procedurii de executare silită, în condițiile legii”.

Textul este considerat neconstituțional pe motiv că ar fi contrar garantării dreptului de proprietate, potrivit dispozițiilor art. 41 alin. (1) și ale art. 135 din Constituție. Garantarea dreptului de proprietate implică însă, potrivit alin. (6) al art. 41 din Constituție, și respectarea de către proprietar a obligațiilor ce îi revin în această calitate. De aceea, în ipoteza în care debitorul obligației bugetare nu a executat-o la scadență, instituirea unui instrument de executare silită este legitimă și nu constituie o violare a dreptului de proprietate privată. Dimpotrivă, executarea silită, instituită prin lege, sancționează tocmai încălcarea obligației ce revine debitorului cu privire la sarcinile ce afectează propriul său drept de proprietate și pe care titularul acestui drept nu și le-a respectat.

Pe de altă parte, inviolabilitatea dreptului de proprietate nu poate avea caracter absolut, însuși textul art. 41 alin. (1) din Constituție prevăzând că limitele sale sunt cele stabilite prin lege. În speță, art. 6 din Legea nr. 28/1994 se încadrează în aceste limite, întrucât asigură executarea silită a unei obligații instituite prin lege în considerarea constituirii sau întregirii fondului de asigurări sociale, parte componentă a măsurilor de protecție socială ce incumbă statului, potrivit prevederilor art. 43 din Constituție. De menționat că, de altfel, titularii dreptului de proprietate care, ipotetic, ar putea fi prejudiciați printr-o abuzivă executare a poprirei de către organele Ministerului Muncii și Protecției Sociale, dispun de mijloacele legale de a se adresa organelor judecătorești pe calea contestației la executare, astfel încât prevederile art. 21 din Constituție, relative la liberul acces la justiție, nu sunt întru nimic afectate.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se mai susține că prevederile art. 6 din Legea nr. 28/1994 contravin principiului prevăzut de art. 41 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia proprietatea privată este ocrotită în mod egal, indiferent de titular. Sub acest aspect se constată că dispozițiile art. 6 nu disting între formele de proprietate — publică sau privată — și nici între titularii sau deținătorii ei. Agentul economic va fi supus aceluiași sistem de urmărire silită, indiferent dacă patrimoniul său cuprinde bunuri din proprietatea publică, pe care le are în administrare, închiriate sau concesionate, sau bunuri în proprietate privată.

Magistrat-asistent,
Tudor Vladimirescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 17

din 27 februarie 1996

Ioan Muraru	— președinte
Viorel Mihai Ciobanu	— judecător
Mihai Constantinescu	— judecător
Ioan Deleanu	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Raul Petrescu	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol soluționarea recursului declarat de Societatea Comercială „Agrocons” — S.R.L. Brăila împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 32 din 22 martie 1995.

Președintele completului declară ședința deschisă.

La apelul nominal, părțile au fost lipsă.

Procedura de citare legal îndeplinită.

Având cuvântul, reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a recursului, arătând că decizia atacată este legală și temeinică.

Președintele completului declară dezbaterile închise.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Decizia nr. 32 din 22 martie 1995, Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 din Legea nr. 28/1994, invocată de Societatea Comercială „Agrocons” — S.R.L. Brăila în Dosarul nr. 7.165/1994 al Judecătorei Brăila. În motivarea deciziei s-a reținut că garantarea dreptului de proprietate implică, potrivit art. 41 alin. (6) din Constituție, și respectarea de către proprietar a obligațiilor ce îi revin în această calitate, de aceea instituirea unui instrument de executare silită este legitimă și nu constituie o violare a dreptului de proprietate privată în ipoteza în care debitorul obligației bugetare nu a executat-o la scadență. Instanța de fond a apreciat, totodată, că nu sunt încălcate nici prevederile art. 21 din Constituție, privind liberul acces la justiție, de vreme ce aceia care se consideră nedreptățiți prin executarea dispozițiilor de încasare a unor sume din conturile lor, fără a-și fi dat acceptul, au la îndemână calea contestației la executare prevăzută de art. 399 din Codul de procedură civilă.

În recursul declarat împotriva Deciziei nr. 32/1995, Societatea Comercială „Agrocons” — S.R.L. Brăila reia motivele invocate la judecarea în fond a excepției, susținând că art. 6 din Legea nr. 28/1994 contravine prevederilor constituționale referitoare la garantarea și ocrotirea proprietății private și că prin acest text de lege se creează un regim preferențial și derogatoriu de la dreptul comun în materie de executare a creanțelor, în beneficiul statului și în dauna proprietății private.

Se susține, de asemenea, că nerespectarea, de către titular, a obligațiilor ce decurg din dreptul de proprietate presupune aplicarea unor sancțiuni specifice, nefiind de conceput luarea unor

Se afirmă, în fine, că, întrucât Legea nr. 28/1994 nu a prevăzut expres o cale de atac împotriva măsurilor dispuse în aplicarea art. 6 din aceeași lege, orice cerere adresată instanței în temeiul art. 399 din Codul de procedură civilă — privind contestația la executare — este respinsă ca inadmisibilă.

CURTEA,

având în vedere decizia atacată, motivele de recurs invocate, raportul judecătorului-raportor, prevederile art. 6 din Legea nr. 28/1994 raportate la dispozițiile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Argumentele aduse în sprijinul recursului declarat, cu excepția ultimului motiv invocat, sunt aceleași cu cele invocate la judecarea în fond a excepției și constau, în esență, în contestarea constituționalității art. 6 din Legea nr. 28/1994 pe motiv că ar fi contrar dispozițiilor art. 41 și ale art. 135 din Constituție, privind garantarea și ocrotirea proprietății private.

Potrivit dispozițiilor art. 41 alin. (1) și alin. (2) și ale art. 135 alin. (1) din Constituție, dreptul de proprietate este garantat și ocrotit în limitele stabilite de lege, iar potrivit alin. (6) al art. 41, dreptul de proprietate obligă la respectarea sarcinilor, care, conform legii, revin proprietarului. În speță, limitele stabilite prin art. 6 din Legea nr. 28/1994 privesc sarcinile ce grevează proprietatea, respectiv creanțele bugetului asigurărilor sociale de stat. De aceea, cum corect s-a reținut prin decizia criticată, instituirea prin lege a unui instrument de executare silită a obligațiilor bugetare pentru sumele privind contribuțiile datorate fondurilor de asigurări sociale, care nu au fost achitate la termen, este legitimă și nu constituie o încălcare a dreptului de proprietate, asigurându-se astfel ca debitorii neplatnici să nu se poată sustrage acestei obligații bugetare, dereglând în acest fel ritmicitatea constituirii veniturilor bugetare. Aceasta nu împiedică pe agenții economici lezați printr-o abuzivă executare a popririi de către organele Ministerului Muncii și Protecției Sociale să se adreseze instanței judecătorești, pe calea contestației la executare.

De altfel, soluția consacrată prin Decizia nr. 32/1995 este conformă cu jurisprudența Curții Constituționale, în principal cu cea cuprinsă în materie de creanțe decurgând din impozite, taxe și alte vărsăminte datorate, potrivit legii, bugetului de stat și bugetelor locale, astfel cum rezultă din Decizia nr. 25/1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 89 din 11 mai 1993.

Cât privește respingerea de către instanțele de judecată, în ipoteza aplicării art. 6 din Legea nr. 28/1994, a cererilor ce le sunt adresate în temeiul art. 399 din Codul de procedură civilă, se constată că ne aflăm în prezența unei simple afirmații privind o stare de fapt care, dacă ar fi adevărată, ar reprezenta o încălcare a legii, susceptibilă de a fi îndreptată prin exercitarea căilor legale de atac.

Curtea constată că motivele de recurs invocate nu sunt fondate, Decizia nr. 32/1995, pronunțată la judecata în fond, fiind

Pentru motivele arătate, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1, art. 3, art. 13 alin. (1) lit. A.c) și art. 25 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA

În numele legii

D E C I D E :

Respinge recursul declarat de Societatea Comercială „Agrocons” — S.R.L. Brăila împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 32 din 22 martie 1995.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din 27 februarie 1996.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. IOAN MURARU

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

★

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

D E C I Z I A Nr. 46*)

din 2 mai 1995

Mihai Constantinescu	— președinte
Viorel Mihai Ciobanu	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Constantin Burada	— magistrat-asistent

Completul de judecată, convocat potrivit art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, având în vedere actele și lucrările Dosarului nr. 59 C/1995, constată următoarele:

În fața Secției jurisdicționale a Curții de Conturi a României, pe rolul căreia se află soluționarea recursurilor declarate de Societatea Comercială „Univers T” — S.A. Cluj-Napoca, Presecan Ioan și Gorenco Elisabeta împotriva Sentinței nr. 26/1994 a Colegiului jurisdicțional Cluj, la termenul de 4 aprilie 1995, recurenții au ridicat excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 77 alin. (3) din Legea nr. 94/1992, raportate la dispozițiile art. 138 alin. (1) din Constituție, pe de o parte, și, pe de altă parte, la dispozițiile Legii nr. 25/1981, ale Decretului nr. 425/1981, Hotărârii Guvernului nr. 251/1991, precum și cele ale Legii nr. 27/1994. Prin excepție se susține că dispozițiile art. 77 alin. (3) din Legea nr. 94/1992 încalcă prevederile constituționale referitoare la aplicarea cu prioritate a legii speciale în materie. Totodată, se mai susține că „procurorul financiar putea numai să stabilească prejudiciul și în nici un caz să ia măsuri pentru recuperarea lui, atât timp cât prevederile art. 138 alin. (1) din Constituție lasă în dispoziția legii speciale în materie (textele de lege invocate) reglementarea referitoare la plata impozitului și majorărilor de întârziere”.

Secția jurisdicțională a Curții de Conturi a României, prin Încheierea din 4 aprilie 1995, a luat act de excepția ridicată și a trimis-o Curții Constituționale în vederea soluționării. Totodată, a dispus suspendarea judecării și a menținut măsurile asigurătorii luate de către Colegiul jurisdicțional Cluj. Exprimându-și opinia, Secția jurisdicțională a Curții de Conturi apreciază că excepția este vădit nefondată, deoarece Legea nr. 94/1992 este o lege organică, astfel cum rezultă din art. 72 alin. (2) lit. h) din Constituție, situație în care apare eronată susținerea recurenților că nu ar fi îndeplinită condiția prevăzută de art. 138 alin. (1) din

Constituție. Se consideră că această constatare este valabilă și cu privire la Legea nr. 25/1981, Decretul Consiliului de Stat nr. 425/1981 și Legea nr. 27/1994, care, în plus, reprezintă reglementări adoptate în materia impozitelor și taxelor locale, iar ultimul act normativ nici nu era în vigoare în anii 1992 și 1993, perioadă supusă controlului Curții de Conturi. Se mai arată că art. 77 alin. (3) din Legea nr. 94/1992 instituie competența de constituire a titlului de creanță fiscală pe cale judiciară, respectiv prin hotărâri ale instanțelor de judecată ale Curții de Conturi ce se pun în executare, potrivit art. 85 și următoarele din aceeași lege, prin organele competente teritoriale ale Ministerului Finanțelor. În acest mod, pe tot parcursul procedurii de constituire a titlului de creanță fiscală, se asigură exercitarea dreptului de apărare consacrat în art. 24 din Constituție, precum și a celorlalte drepturi prevăzute de legea fundamentală și de Codul de procedură civilă, astfel că art. 77 alin. (3) din Legea nr. 94/1992 nu este neconstituțional.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, Legea nr. 47/1992, precum și dispozițiile legale apreciate ca neconstituționale raportate la prevederile Constituției, reține următoarele:

Excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 77 alin. (3) din Legea nr. 94/1992 a fost ridicată de recurenții Societatea Comercială „Univers T” — S.A. Cluj-Napoca, Presecan Ioan și Gorenco Elisabeta în Dosarul nr. 518/1994 al Secției jurisdicționale a Curții de Conturi.

În legătură cu problema investiției Curții Constituționale, plenul acesteia, prin Decizia nr. 11 din 15 februarie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 47 din 13 martie 1995, a statuat că, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, excepțiile privind neconstituționalitatea legilor și a ordonanțelor se pot ridica numai în fața instanțelor judecătorești stabilite de Legea nr. 92/1992 și de Legea nr. 54/1993, în baza art. 125 alin. (1) din Constituție. Pe cale de consecință, s-a decis că sesizarea

Curții Constituționale se poate dispune doar de instanța judecătorească în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere, în condițiile prevăzute de art. 23 din Legea nr. 47/1992 și, ca urmare, instanțele Curții de Conturi nu pot sesiza Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate.

Este de menționat că Decizia nr. II din 15 februarie 1995 s-a pronunțat în temeiul art. 26 alin. 2 din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, care prevede că interpretarea dată de plen, cu votul majorității judecătorilor, este

Pentru motivele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), art. 23 alin. (2), art. 24 alin. (2) și art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, în unanimitate,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca vădit nefondată excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 77 alin. (3) din Legea nr. 94/1992, invocată de recurenții Societatea Comercială „Univers T” — S.A. Cluj-Napoca, Presecan Ioan și Gorenco Elisabeta în Dosarul nr. 518/1994 al Secției juridictionale a Curții de Conturi, Curtea Constituțională nefiind legal sesizată.

Cu recurs în termen de 10 zile de la comunicare.

Pronunțată la data de 2 mai 1995.

PREȘEDINTE,

dr. Mihai Constantinescu

Magistrat-asistent,
Constantin Burada

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 14

din 13 februarie 1996

Florin Bucur Vasilescu	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Antonie Iorgovan	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Victor Dan Zlătescu	— judecător
Raul Petrescu	— procuror
Constantin Burada	— magistrat-asistent

Pe rol soluționarea recursurilor declarate de Presecan Ioan și Gorenco Elisabeta împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 46 din 2 mai 1995.

La apelul nominal au răspuns: Presacan Ioan, asistat de avocat Adrian Todoran, și Gorenco Elisabeta, prin același avocat, lipsă fiind Societatea Comercială „Universal T” — S.A. Cluj-Napoca.

Magistratul-asistent referă că recursurile sunt declarate și motivate în termenul legal.

Președintele completului întreabă părțile dacă sunt probleme prealabile de ridicat.

Apărătorul recurenților depune la dosar, în copie, recursul în interesul legii, declarat de procurorul general financiar împotriva Sentinței nr. 34 din 15 decembrie 1994 pronunțată de Colegiul juridictional al Camerei de Conturi Cluj și a Deciziei nr. 196 din 12 aprilie 1995 a Secției juridictionale a Curții de Conturi, și solicită soluționarea recursurilor.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele completului acordă cuvântul părților.

Avocatul Adrian Todoran solicită admiterea recursurilor și modificarea deciziei atacate în sensul admiterii excepției. Susține că respingerea excepției ca vădit nefondată este greșită, deoa-

obligatorie pentru completul de judecată. În sensul acestei decizii, respectiv că instanțele Curții de Conturi nu pot sesiza Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate, Curtea s-a pronunțat prin Decizia nr. 21 din 20 februarie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 55 din 23 martie 1995. Întrucât de la data deciziei nu au intervenit elemente care să justifice o eventuală schimbare a practicii juridictionale a Curții, urmează ca excepția de față să fie respinsă ca vădit nefondată, Curtea Constituțională nefiind legal sesizată.

respinsă ca inadmisibilă. Apreciază că reținerea făcută prin decizia criticată, în sensul că instanțele Curții de Conturi nu sunt instanțe judecătorești, situează deasupra legii activitatea juridictională a acestora, ceea ce contravine principiului constituțional potrivit căruia „nimeni nu este mai presus de lege”. De asemenea, consideră că trebuie făcută o distincție între sentințele Colegiului juridictional și deciziile Secției juridictionale, acestea din urmă având caracterul unor acte juridictionale, astfel că ridicarea excepției de neconstituționalitate în fața Secției juridictionale a Curții de Conturi este admisibilă.

Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea recursurilor declarate, motivele invocate fiind neîntemeiate. Susține că, în raport cu competența Curții de Conturi, astfel cum este stabilită prin art. 1 din Legea nr. 94/1992, instanțele sale nu pot fi caracterizate ca instanțe judecătorești și, ca atare, ele nu pot sesiza Curtea Constituțională cu soluționarea excepției de neconstituționalitate. Arată că este nefondat și motivul de recurs prin care se susține că soluția adoptată de completul de fond exclude posibilitatea părților de a invoca o excepție. Înederează că, după epuizarea căilor de atac în fața instanțelor Curții de Conturi, părților le este asigurată calea recursului la Secția de contencios administrativ a Curții Supreme de Justiție, unde pot ridica excepția de neconstituționalitate. Cu privire la motivul de recurs prin care se susține că trebuie făcută o distincție între hotărârile Curții de Conturi, în funcție de instanța care le a pronunțat, îl consideră, de asemenea, neîntemeiat, deoarece, așa cum a mai arătat, singurele în drept de a sesiza Curtea Constituțională sunt instanțele judecătorești.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Decizia nr. 46 din 2 mai 1995 s-a respins ca vădit nefondată excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 77 alin. (3) din Legea nr. 94/1992, invocată de recurenții Societatea Comercială „Universal T” — S.A. Cluj-Napoca, Presecan Ioan și Gorenco Elisabeta în Dosarul nr. 518/1994 al Secției juridicționale a Curții de Conturi.

Pentru a pronunța această soluție, s-a reținut că Plenul Curții Constituționale, prin Decizia nr. 11 din 15 februarie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 47 din 13 martie 1995, a statuat că, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, excepțiile privind neconstituționalitatea legilor și ordonanțelor se pot ridica numai în fața instanțelor judecătorești stabilite de Legea nr. 92/1992 și Legea nr. 54/1993, în baza art. 125 alin. (1) din Constituție. Pe cale de consecință, s-a decis că sesizarea Curții Constituționale se poate dispune doar de instanța judecătorească în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere în condițiile prevăzute de art. 23 din Legea nr. 47/1992 și, ca urmare, instanțele Curții de Conturi nu pot sesiza Curtea Constituțională.

Împotriva sus-menționatei decizii, Presecan Ioan și Gorenco Elisabeta au declarat recurs pentru următoarele motive: respingerea excepției ca vădit nefondată este greșită, deoarece, potrivit înseși motivării deciziei, ea trebuia respinsă ca inadmisibilă; reținând că instanțele Curții de Conturi nu sunt instanțe judecătorești, decizia pune această Curte deasupra legii, încălcând astfel prevederile Constituției; trebuie făcută o distincție între sentințele Colegiului juridicțional și deciziile Secției juridicționale ale Curții de Conturi, acestea din urmă având caracterul unor acte juridicționale.

Întrucât soluționarea excepției s-a făcut în temeiul art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, fără citarea părților, după declararea recursurilor s-au solicitat, potrivit art. 24 alin. (3) din aceeași lege, punctele de vedere ale Camerei Deputaților, Senatului și Guvernului.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că recursurile sunt neîntemeiate, întrucât instanțele Curții de Conturi, neavând caracterul unor instanțe judecătorești, nu pot sesiza Curtea Constituțională cu excepții de neconstituționalitate.

Camera Deputaților și Senatul nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

având în vedere decizia atacată, motivele de recurs invocate, punctul de vedere al Guvernului, raportul judecătorului-raportor, prevederile ce fac obiectul excepției raportate la dispozițiile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține:

Prima critică adusă în sensul că excepția trebuia respinsă ca inadmisibilă iar nu ca vădit nefondată, în afară de faptul că această soluție nu prezintă interes pentru recurenți, este neîntemeiată. În capitolul III, secțiunea a 2-a, punctul 3 din Legea

nr. 47/1992 este reglementată soluționarea excepției de neconstituționalitate. Dispozițiile art. 24 alin. (2) dau posibilitatea completului de judecată să respingă excepția, fără citarea părților, atunci când excepția este vădit nefondată și există unanimitate de voturi. În speță, completul de fond a constatat că sunt întrunite aceste condiții și, în consecință, a respins excepția ca vădit nefondată. Procedura instituită prin Legea nr. 47/1992 este prioritară față de prevederile Codului de procedură civilă, care, potrivit art. 16 din aceeași lege, se aplică numai în măsura în care sunt compatibile cu natura procedurii în fața Curții Constituționale, compatibilitate care se stabilește exclusiv de Curte. De altfel, inadmisibilitatea excepției reprezintă un aspect sub care aceasta se învederează a fi vădit nefondată. Este de menționat și faptul că, pentru a respinge excepția ca vădit nefondată, Curtea a reținut și prin dispozitiv că nu a fost legal sesizată.

Nici cel de-al doilea motiv de recurs, prin care se susține că soluția adoptată situează Curtea de Conturi deasupra legii și se încalcă astfel prevederile Constituției, nu este întemeiat. Prin faptul că art. 144 lit. c) din Constituție impune ca invocarea excepției de neconstituționalitate să se facă în fața instanțelor judecătorești nu se afectează dreptul cetățenilor de a contesta legitimitatea constituțională a legii aplicabile procesului lor, în situația în care cererea este de competența altui organ de jurisdicție, deoarece principiul accesului liber la justiție, înscris în art. 21 din Constituție, asigură în orice litigiu accesul la instanțele judecătorești, în fața cărora se poate ridica excepția. Este de necontestat că împotriva hotărârilor pronunțate de Curtea de Conturi se poate exercita, după epuizarea căilor de atac administrativ-jurisdicționale, recursul la Secția de contencios administrativ a Curții Supreme de Justiție, în fața căreia orice parte are posibilitatea de a invoca excepția de neconstituționalitate. În acest mod este asigurată în orice litigiu respectarea supremației Constituției.

De asemenea, este neîntemeiată și ultima critică potrivit căreia completul de fond, neținând seama că deciziile Secției juridicționale a Curții de Conturi au caracterul unor acte juridicționale, spre deosebire de sentințele Colegiului juridicțional, care au un caracter administrativ, a reținut greșit că în fața Secției juridicționale nu se poate ridica excepția de neconstituționalitate și, respectiv, că aceasta nu poate sesiza Curtea Constituțională. Susținerea nu are nici un temei legal și, totodată, este irelevantă în cauză, deoarece, așa cum s-a statuat prin Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 11 din 15 februarie 1995, obligatorie pentru completul de judecată potrivit art. 26 alin. 2 din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, atât Constituția, prin art. 144 lit. c), cât și Legea nr. 47/1992, prin art. 23, recunosc numai instanțelor judecătorești dreptul de a sesiza Curtea Constituțională. Instanțele judecătorești sunt expres și limitativ stabilite de Legea nr. 92/1992 și de Legea nr. 54/1993, în baza art. 125 alin. (1) din Constituție, și nu este posibil ca sfera lor să fie extinsă, astfel că în mod temeinic completul de fond a reținut că instanțele Curții de Conturi nu pot sesiza Curtea Constituțională cu soluționarea excepției.

Având în vedere considerentele expuse, văzând și prevederile art. 144 lit. c) și ale art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și pe cele ale art. 13 alin. (1) lit. A.c), art. 25 și art. 26 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge recursurile declarate de Presecan Ioan și Gorenco Elisabeta împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 46 din 2 mai 1995.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din 13 februarie 1996.

PREȘEDINTE,

conf. univ. dr. Florin Bucur Vasilescu

**CVISION
TECHNOLOGIES**

Magistrat-asistent,

Constantin Burada

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 69*)

din 10 iulie 1995

Antonie Iorgovan — președinte
 Mihai Constantinescu — judecător
 Lucian Stăngu — judecător
 Florentina Geangu — magistrat-asistent

neplătite, determinat de degradarea constantă a valorii monedei”, astfel încât nu poate avea un caracter retroactiv.

CURTEA,

Completul de judecată, convocat potrivit prevederilor art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, constată:

Prin Încheierea din 13 aprilie 1995 a Curții de Apel Suceava, pronunțată în Dosarul nr. 350/1995 al acestei instanțe, Curtea Constituțională a fost sesizată cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 66 alin. 2 din Legea nr. 64/1991, invocată de pârâta apelantă Societatea Comercială „Ambro” — S.A. Suceava.

Pârâta a fost chemată în judecată pentru plata de despăgubiri datorate unor inventatori ca urmare a aplicării invenției acestora și neachitării obligațiilor corelative conform legislației anterioare noii reglementări instituite prin Legea nr. 64/1991. Tribunalul Suceava — Secția civilă și de contencios administrativ — a admis acțiunea iar, în apel, pârâta a invocat neconstituționalitatea art. 66 alin. 2 din Legea nr. 64/1991, ce constituie temeiul legal al acțiunii, pe motiv că ar fi contrar principiului neretroactivității legii prevăzut de art. 15 alin. (2) din Constituție.

Curtea de Apel Suceava, exprimându-și opinia, conform art. 23 din Legea nr. 47/1992, a considerat excepția ca neîntemeiată.

În vederea soluționării excepției de neconstituționalitate, Curtea Constituțională a solicitat, în baza art. 24 din Legea nr. 47/1992, punctele de vedere celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

În punctul său de vedere, Guvernul consideră excepția ca nefondată, întrucât art. 66 alin. 2 din Legea nr. 64/1991, prevăzând că negocierea drepturilor bănești ale inventatorului pentru invențiile necompensate anterior noii legi se face plecând de la drepturile bănești maxime datorate, nu a făcut decât să recunoască drepturile existente „cvenite inventatorului, prevăzute de legea aplicabilă la data înregistrării cererii de brevet”.

Referindu-se la „invenții nerecompensate sau parțial recompensate”, deci la „drepturi existente la data intrării în vigoare a noii legi, iar nu de preconstituirea lor”, Guvernul consideră că nu a fost încălcat principiul neretroactivității legii. De asemenea, se consideră că nu este încălcat acest principiu nici prin posibilitatea prevăzută de art. 66 alin. 2 din Legea nr. 64/1991, potrivit căruia negocierea se face pornindu-se de la drepturile maxime cuvenite, deoarece negocierea „este o formă de protecție socială a inventatorului și nu poate fi interpretată ca o aplicare retroactivă a legii”.

Camera Deputaților și Senatul nu au comunicat punctele lor de vedere.

În temeiul art. 5 din Legea nr. 47/1992 s-a cerut și opinia Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci, care consideră excepția nefondată, întrucât, potrivit legislației anterioare noii legi, recompensa era o „obligație a unităților ce aplică invențiile ca urmare a cesiunii”, așa încât neachitarea acestei obligații justifică prevederea art. 66 alin. 2 al Legii nr. 64/1991 referitoare la faptul că negocierea pornește de la drepturile bănești maxime cuvenite. Totodată, se arată că „spiritul articolului este negocierea datoriei

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și ale Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci, raportul judecătorului-raportor, dispozițiile art. 66 alin. 2 din Legea nr. 64/1991 raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, al art. 23 și următoarele din Legea nr. 47/1992 și potrivit practicii sale constante, Curtea constată că este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată, întrucât, chiar dacă dispozițiile legale contestate sunt anterioare Constituției, raporturile juridice stabilite pe baza lor sunt posteroare intrării în vigoare a acesteia.

Potrivit art. 66 alin. 2 al Legii nr. 64/1991, drepturile bănești cuvenite inventatorilor pentru invențiile brevetate, aplicate, parțial recompensate sau nerecompensate până la data intrării în vigoare a noii legi se negociază între inventator și unitatea care a aplicat invenția, iar negocierea începe „de la drepturile bănești maxime cuvenite inventatorului, prevăzute de legea aplicabilă la data înregistrării cererii de brevet”.

Din această dispoziție legală rezultă că, pe de o parte, întrucât negocierea pornește de la drepturile bănești maxime cuvenite inventatorului potrivit legii aplicabile anterior noii legi, sub acest aspect soluția legală nu are, în nici un fel, un caracter retroactiv. Inventatorul nerecompensat sau parțial recompensat este titularul unei creațe, pe care noua reglementare nu face decât să o recunoască. Dimpotrivă, dacă noua lege nu ar fi recunoscut-o ca atare, ea ar fi avut un caracter retroactiv. Pe de altă parte, posibilitatea negocierii acestei creațe, pornindu-se de la drepturile cuvenite potrivit legislației anterioare, de asemenea nu are caracter retroactiv. În motivarea excepției se invocă principiul *tempus regit actum*, dar se omite faptul că ipoteza avută în vedere de legiuitor este aceea a unei datorii neachitate, deci a unei situații juridice în curs, față de care, noua reglementare nu poate fi decât imediat aplicabilă. Aplicarea legii noi situațiilor juridice în curs nu are caracter retroactiv, întrucât astfel nu se modifică și nici nu se sting efectele produse anterior, legea referindu-se numai la efectele acestei situații ulterioare intrării sale în vigoare. Posibilitatea negocierii recompensei neachitate se justifică atât prin faptul că privește o obligație neexecutată de debitor și care, dacă nu ar fi actualizată prin negociere, ar însemna ca debitorul, în condițiile inflației, să profite de propria sa culpă, cât și de faptul că negocierea este unul dintre principiile de bază ale noii reglementări, astfel încât, dacă nu ar aplicabilă și recompenselor anterior neplătite, s-ar fi creat o diferență nejustificată între inventatori, cu caracter discriminatoriu față de inventatorii nerecompensați, contrară principiului egalității cetățenilor în fața legii, instituit de art. 16 alin. (1) din Constituție.

Față de cele arătate, excepția de neconstituționalitate urmează a fi respinsă ca vădit nefondată în temeiul art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), art. 24 alin. (2) și art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, în unanimitate,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca vădit nefondată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 66 alin. 2 din Legea nr. 64/1991, invocată de Societatea Comercială „Ambro” — S.A. Suceava cu sediul în Suceava, calea Unirii nr. 24, în cauza ce formează obiectul Dosarului nr. 350/1995 al Curții de Apel Suceava.

Cu recurs în termen de 10 zile de la comunicarea prezentei decizii.
 Pronunțată la 10 iulie 1995.

PREȘEDINTE,

prof. univ. dr. Antonie Iorgovan

CVISION
TECHNOLOGIESMagistrat-asistent,
 Florentina Geangu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 19

din 27 februarie 1996

Ioan Muraru — președinte
 Viorel Mihai Ciobanu — judecător
 Ioan Deleanu — judecător
 Florin Bucur Vasilescu — judecător
 Victor Dan Zlătescu — judecător
 Raul Petrescu — procuror
 Florentina Geangu — magistrat-asistent

Pe rol pronunțarea asupra recursului declarat de Societatea Comercială „Ambro” — S.A. Suceava împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 69 din 10 iulie 1995.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 20 februarie 1996, în prezența recurentului și a reprezentatului Ministerului Public, lipsă fiind intimații, care, deși legal citați, nu s-au prezentat, și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru 27 februarie 1996.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Decizia nr. 69 din 10 iulie 1995 s-a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 66 alin. 2 din Legea nr. 64/1991, invocată de Societatea Comercială „Ambro” — S.A. Suceava în Dosarul nr. 350/1995 al Curții de Apel Suceava. În motivarea deciziei s-a arătat că prevederile textului amintit nu au caracter retroactiv, astfel că ele nu încalcă dispozițiile art. 15 alin. (2) din Constituție, deoarece negocierea privind drepturile bănești maxime convenite inventatorului potrivit legii anterioare nu înseamnă nicidecum o aplicare retroactivă a legii noi.

Invocând principiul *tempus regit actum*, pârâțul a omis că legiuitorul a avut în vedere datorii neachitate, deci situații juridice în curs, față de care noua reglementare nu poate fi decât imediat aplicabilă. Aplicarea legii noi la situațiile juridice în curs nu modifică și nici nu stinge efectele produse sub imperiul legii anterioare.

Negocierea recompensei este prevăzută de legea nouă. Dacă recompensele nu ar fi actualizate prin negociere — s-a reținut în decizia atacată — ar însemna ca, în condițiile inflației, debitorul să beneficieze de propria sa culpă. De asemenea, dacă negocierea n-ar fi aplicabilă și recompenselor neplătite, s-ar crea un regim discriminatoriu între inventatorii nerecompensați și cei recompensați, ceea ce ar conduce la încălcarea dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Constituție.

Ca atare, excepția de neconstituționalitate a fost respinsă ca vădit nefondată.

Împotriva Deciziei nr. 69/1995 pârâta, Societatea Comercială „Ambro” — S.A. Suceava, a declarat recurs pentru următoarele trei motive:

- cauza a fost judecată fără citarea părților și a Ministerului Public, ceea ce încalcă prevederile Codului de procedură civilă;
- acțiunea ar fi trebuit respinsă ca inadmisibilă, ca urmare a faptului că „ciclul administrativ s-a închis prin oferta de plată și refuzul de primire”, drepturile rezultate neputând fi soluționate prin justiție;
- trimiterea făcută de art. 66 alin. 2 din Legea nr. 64/1991 la prevederile art. 61 din aceeași lege este neconstituțională, întrucât se aplică retroactiv, fapt pentru care încalcă prevederile art. 15 alin. (2) din Constituție.

CURTEA,

având în vedere decizia atacată, motivele de recurs invocate, raportul judecătorului-raportor, prevederile art. 66 alin. 2 din Legea nr. 64/1991 raportate la dispozițiile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Primul motiv de recurs, referitor la soluționarea excepției fără

Potrivit art. 16 din Legea nr. 47/1992: „Procedura jurisdicțională prevăzută de prezenta lege se completează cu regulile procedurii civile, în măsura în care ele sunt compatibile cu natura procedurii în fața Curții Constituționale. Compatibilitatea se hotărăște exclusiv de Curte”.

Din această dispoziție legală se poate trage concluzia că normele de desfășurare a procesului civil, înscrise în Codul de procedură civilă, au în materie de contencios constituțional doar un caracter subsidiar, ele neputând fi aplicate atunci când:

- printr-un text de lege se prevede altfel;
- chiar dacă nu există un text expres derogatoriu, ele nu sunt compatibile cu natura procedurii în fața Curții Constituționale, aceasta fiind cea care stabilește compatibilitatea.

Cauza de față a fost soluționată potrivit prevederilor art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, care sunt derogatorii de la Codul de procedură civilă. Textul menționat prevede că „în cazul în care judecătorul desemnat ca raportor consideră că excepția este vădit nefondată sau încalcă prevederile art. 23 alin. (3) îl va înștiința pe președintele pentru convocarea completului de judecată, care poate hotări, cu unanimitate de voturi, să respingă excepția fără citarea părților”.

Rezultă că soluția respingerii excepției fără citarea părților, în temeiul art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, este condiționată de unanimitatea opiniei membrilor completului de judecată în aprecierea excepției, unanimitate realizată la judecata de fond.

Cât privește cel de-al doilea motiv de recurs, se constată că nici acesta nu este întemeiat, deoarece nu evocă o problemă de constituționalitate de competența Curții Constituționale.

Dacă soluția pronunțată de instanțele ordinare nu este legală sau temeinică, partea are la dispoziție căile de atac prevăzute de Codul de procedură civilă, iar nu excepția de neconstituționalitate.

Referitor la al treilea motiv de recurs, este de menționat că, în realitate, se reiterează susținerile făcute în fața instanței de fond, în sensul că dispozițiile art. 66 alin. 2 din Legea nr. 64/1991 se aplică retroactiv, fapt care încalcă prevederile art. 15 alin. (2) din Constituție.

Nici acest motiv de recurs nu este fondat, întrucât, astfel cum s-a reținut prin decizia atacată, negocierea reglementată de art. 66 alin. 2 din Legea nr. 64/1991 pornește de la drepturile bănești maxime convenite inventatorului, stabilite potrivit legii anterioare. Soluția din noua lege nu are un caracter retroactiv. Inventatorul nerecompensat este titularul unei creanțe pe care noua reglementare nu face decât să o recunoască.

Dimpotrivă, dacă noua lege nu ar fi recunoscut-o ca atare, ea ar fi avut un caracter retroactiv.

Pe de altă parte, posibilitatea negocierii acestei creanțe, pornindu-se de la drepturile convenite potrivit legislației anterioare, nu are nici ea un caracter retroactiv.

Recurentul a invocat, astfel cum a făcut și în fața completului de judecată principiul *tempus regit actum*. Referitor la acest aspect, se constată că, în mod întemeiat, în decizia atacată s-a reținut că se omite faptul că ipoteza avută în vedere de legiuitor este cea a unei datorii neachitate, deci a unei situații juridice în curs, față de care noua reglementare nu poate fi decât imediat aplicabilă, tocmai în temeiul principiului invocat. Astfel cum în mod corect s-a apreciat în Decizia nr. 69/1995, aplicarea legii noi situațiilor juridice în curs nu are caracter retroactiv, ci, dimpotrivă, exclude prin definiție retroactivitatea, deoarece nu atinge efectele produse anterior, legea referindu-se numai la efectele acestei situații, posterioare intrării sale în vigoare. S-a reținut că posibilitatea negocierii recompensei neachitate se justifică atât prin faptul că privește o obligație neexecutată de debitor, care, dacă nu ar fi reactualizată prin negociere, ar conduce la aceea că debitorul, în condițiile inflației, ar plăti de propria sa culpă în detrimentul recurenților, cât și de faptul că negocierea — care este unul dintre principiile de bază ale noii reglementări —, dacă nu ar fi aplicabilă și recompenselor neplătite anterior, s-ar crea o deosebire nejustificată între inventatori, cu caracter discriminatoriu față de cei nerecompensați, contrară principiului egalității cetățenilor în fața legii și de art. 16 alin. (1) din Constituție.

Pentru considerentele arătate, recursul formulat împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 69 din 10 iulie 1995 urmează a fi respins.

Ca atare, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1, art. 3, art. 13 alin. (1) lit. A.c) și art. 25 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge recursul declarat de Societatea Comercială „Ambro” — S.A. Suceava împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 69 din 10 iulie 1995.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din 27 februarie 1996.

PREȘEDINTE,
prof. univ. dr. IOAN MURARU

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

★

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 77*) din 13 septembrie 1995

Florin Bucur Vasilescu — președinte
Ioan Deleanu — judecător
Victor Dan Zlătescu — judecător
Raul Petrescu — procuror
Florentina Geangu — magistrat-asistent

Pe rol soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 10 din Legea nr. 76/1992 privind măsuri pentru rambursarea creditelor rezultate din acțiunea de compensare, regimul plăților agenților economici, prevenirea incapacității de plată și a blocajului financiar, invocată de Societatea Comercială „Avicola” — S.A. Codlea în Dosarul nr. 2.700/1993 al Tribunalului Brașov.

La apelul nominal, făcut în ședința publică, se constată lipsa părților.

Procedura îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele completului dă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 11 aprilie 1994, pronunțată în Dosarul nr. 2.700/1993 al Tribunalului Brașov, Curtea Constituțională a fost sesizată cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 10 din Legea nr. 76/1992, invocată de pârâta-debitoare Societatea Comercială „Avicola” — S.A. Codlea. În susținerea excepției se arată că art. 10 din Legea nr. 76/1992 încalcă dispozițiile art. 41 și ale art. 135 din Constituție, întrucât, prin reglementarea obiectată, „se constituie o procedură arbitrară de constatare (care este în fapt o simplă și necontrolată modificare) a incapacității de plată, cu consecința (potrivit art. 11 și 12 din același act normativ) anulării dreptului de dispoziție al proprietarului, acesta putând fi pus în situația extremă a blocării activității și chiar a deposedării, pentru un debit care poate fi sau nu real”.

Reclamanta-creditoare Societatea Comercială „Avicola” — S.A. Brașov a susținut că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece prin modificarea Legii nr. 76/1992, prin care se acordă dreptul creditorului de a-și recupera creanța nu numai din mijloacele bănești ale debitorului, ci și din alte elemente ale patrimoniului său, se urmărește evitarea blocajului financiar în lanț.

Instanța, prin încheierea de sesizare a Curții Constituționale, opinează pentru respingerea excepției de neconstituționalitate.

În vederea soluționării excepției, în temeiul art. 24 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost înaintată celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a comunica punctele lor de vedere.

Guvernul apreciază excepția neîntemeiată, arătând că „nu poate fi admis punctul de vedere potrivit căruia art. 41 și art. 135 din Constituție constituie temei legal pentru sustragerea de la executarea unor obligații și nesuportarea consecințelor de natură să-l afecteze patrimonial pe debitor”.

Camera Deputaților și Senatul nu au comunicat punctele lor de vedere.

În temeiul art. 53 din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, s-a soluționat și un punct de vedere doctrinar, care este în sensul respingerii excepției ca nefondată.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere exprimat de Guvern, raportul judecătorului-raportor, concluziile reprezentantului Ministerului Public, precum și dispozițiile legale atacate ca neconstituționale în corelație cu Constituția și cu Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională este competentă să se pronunțe asupra excepției de neconstituționalitate invocate în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 3 alin. (2) și art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, în cauză fiind vorba de o lege ulterioară adoptării Constituției.

În cursul soluționării litigiului în fața Curții Constituționale a rezultat că, de fapt, în urma modificării Legii nr. 76/1992 prin Legea nr. 43/1993, este invocată neconstituționalitatea prevederilor art. 11 și 12 din Legea nr. 76/1992. În sensul acestor prevederi, după punerea în întârziere a debitorului — a agentului economic considerat în incapacitate de plată —, creditorul poate cere acestuia, pe calea unei acțiuni în justiție, fie o dată cu suma datorată, fie distinct de aceasta, penalitățile prevăzute de art. 7 din legea menționată. În acest scop, creditorul poate solicita instanței competente pronunțarea unei hotărâri prin care debitorul să fie obligat la plata sumei datorate și, după caz, a penalităților.

Curtea constată că prevederile art. 11 și 12 din Legea nr. 76/1992, considerate ca neconstituționale, nu numai că nu instituie o procedură arbitrară pentru realizarea creanțelor de la agenții economici aflați în incapacitate de plată, dar, dimpotrivă, consacră mijloace de protecție a debitorului față de eventualele manifestări arătate din partea creditorului. Între acestea pot fi menționate: punerea în întârziere a debitorului, obligarea creditorului la obținerea unei hotărâri judecătorești definitive, desfășurarea executării silită în condițiile legii și într-o ordine prestabilită a elementelor patrimoniale. Totodată, ideea că dreptul de proprietate ar fi incompatibil cu procedura de urmărire silită a bunurilor care fac obiectul acestui drept și aparțin proprietarului debitor excede prevederilor constituționale și tuturor celorlalte prevederi

legale incidente. Procedura urmăririi silită, reglementată prin art. 11 și 12 din Legea nr. 76/1992, nu este decât o formă specifică a executării silită a cărei reglementare-cadru se află în legea comună civilă.

Dreptul de proprietate, ca drept subiectiv patrimonial, face parte din patrimoniu, iar acesta reprezintă totalitatea drepturilor și a obligațiilor patrimoniale aparținând unei persoane fizice sau juridice, privite ca o sumă de valori active și pasive, strâns legate între ele. Este ceea ce rezultă și din prevederile art. 1.718 din Codul civil, care, deși nu vizează explicit patrimoniul, evocă, totuși, ideea de universalitate sau de totalitate, precizând: „Oricine este obligat personal, este ținut de a îndeplini îndatoririle sale cu toate bunurile sale mobile și imobile, prezente și viitoare”. Așadar, dreptul de proprietate, făcând parte din latura activă a patrimoniului, nu poate fi desprins de latura pasivă a acestuia, împreună exprimând totalitatea sau universalitatea. Schimbările valorice succesive intervenite în patrimoniu, inclusiv prin stingerea unor obligații, chiar pe calea urmăririi silită, nu afectează existența sau identitatea însăși a patrimoniului din care face parte și dreptul de proprietate.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 și 12 din Legea nr. 76/1992, invocată de Societatea Comercială „Avicola” — S.A. Codlea în Dosarul nr. 2.700/1993 al Tribunalului Brașov.

Cu recurs în termen de 10 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședința publică din 13 septembrie 1995.

PREȘEDINTE,

conf. univ. dr. Florin Bucur Vasilescu

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 16 din 20 februarie 1996

Ioan Muraru — președinte
Viorel Mihai Ciobanu — judecător
Mihai Constantinescu — judecător
Antonie Iorgovan — judecător
Lucian Stângu — judecător
Raul Petrescu — procuror
Florentina Geangu — magistrat-asistent

Pe rol pronunțarea asupra recursului declarat de Societatea Comercială „Avicola” — S.A. Codlea împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 77 din 13 septembrie 1995.

Dezbaterile au avut loc în ședința din 13 februarie 1996, în prezența reprezentantului Ministerului Public și în lipsa părților, care, deși legal citate, nu s-au prezentat, și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea la data de 20 februarie 1996.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:
Prin Decizia nr. 77/1995, Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 și 12 din Legea nr. 76/1992, invocată de Societatea Comercială „Avicola” — S.A. Codlea în Dosarul nr. 2.700/1993 al Tribunalului Brașov.

În susținerea excepției s-a considerat că textele menționate încalcă dispozițiile art. 41 și art. 135 din Constituție, întrucât, prin reglementarea respectivă, „se constituie o procedură arbitrară de

Consacrând dreptul de proprietate și protecția proprietății private, art. 41 alin. (1) din Constituție vizează, totodată, și limitele exercițiului acestuia, astfel cum sunt ele „stabilite de lege”. În cadrul unor asemenea limite se înscrie și funcția atribuită patrimoniului de a constitui gajul general al creditorilor. Astfel, debitorul răspunde față de creditorii săi pentru îndeplinirea obligațiilor pe care le are cu întregul patrimoniu. Gajul general al creditorilor conferă acestora dreptul de a urmări oricare dintre bunurile ce se află în patrimoniul debitorului, pentru a-și realiza creanțele.

Față de cele arătate, rezultă că procedura urmăririi silită, reglementată de art. 11 și 12 din Legea nr. 76/1992, nu este neconstituțională, cu atât mai mult cu cât titlul executoriu ce stă la baza acesteia este o hotărâre judecătorească, ale cărei autoritate și forță executorie nu pot fi ignorate. Totodată, cel urmărit silit are la îndemână contestația la titlu sau, după caz, contestația la actele propriu-zise de urmărire, mijloace prin care se garantează dreptul său la apărare, ca drept fundamental-garanție, asociat inclusiv dreptului de proprietate.

de dispoziție al proprietarului, acesta putând fi pus în situația extremă a blocării activității și chiar a deposedării, pentru un debit care poate fi sau nu real”.

Respingerea — prin Decizia nr. 77/1995 — a excepției de neconstituționalitate a textelor menționate are la bază constatarea de către Curtea Constituțională că art. 11 și 12 din Legea nr. 76/1992, considerate ca neconstituționale, nu numai că nu instituie o procedură arbitrară pentru realizarea creanțelor de la agenții economici aflați în incapacitate de plată, dar, dimpotrivă, consacră mijloace de protecție a debitorului față de eventualele manifestări arbitrare din partea creditorului.

Pe de altă parte — se arată în decizia Curții —, consacrand dreptul de proprietate și protecția proprietății private, art. 41 alin. (1) din Constituție vizează, totodată, și limitele exercițiului acesteia, astfel cum sunt ele stabilite prin lege.

În aceste condiții — conchide decizia Curții — procedura urmăririi silită, reglementată prin art. 11 și 12 din Legea nr. 76/1992, nu este neconstituțională, cu atât mai mult cu cât titlul executoriu ce stă la baza acesteia este o hotărâre judecătorească ale cărei autoritate și forță executorie nu pot fi ignorate.

Împotriva Deciziei nr. 77/1995 a Curții Constituționale a declarat recurs Societatea Comercială „Avicola” — S.A. Codlea. Motivele invocate în recurs reprezintă reluarea argumentelor care au stat la baza excepției de neconstituționalitate, judecată în fond.

Se susține, în acest sens, că dispozițiile art. 11 și 12 din Legea nr. 76/1992 „aduc grave vătămări dreptului de proprietate, deoarece pun semnul egalității între un debit notificat și un debit

debit real, neachitat în termen de 30 de zile de la data scadenței, sau un pretins debit". Se arată în recurs că, „urmare a instituirii prezumției legale de existență a unui debit ca urmare a notificării, instanțele de judecată nu mai pronunță hotărâri de obligare la plată după cercetarea judecătorească și constatarea existenței reale a obligației de plată, ci, potrivit procedurii specifice create prin Legea nr. 76/1992, obligă la plata nu a unor debite constatate ca fiind reale, ci la plata debitorilor notificate, independent de faptul că acestea sunt sau nu datorate“.

CURTEA,

având în vedere decizia atacată, motivele de recurs invocate, raportul judecătorului-raportor, prevederile art. 11 și 12 din Legea nr. 76/1992, raportate la dispozițiile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Recursul nu este întemeiat.

În legătură cu prima critică adusă Deciziei nr. 77/1995, este de menționat că, în realitate, se reiterează susținerea făcută în fața instanței de fond, în sensul că dispozițiile art. 11 și 12 din Legea nr. 76/1992 contravin prevederilor art. 41 alin. (1) din Constituție. Cu privire la acest aspect, astfel cum s-a reținut corect prin decizia criticată, Legea nr. 76/1992, prin art. 11 și 12, instituie, de fapt, reguli procedurale de urmărire silită a bunurilor ce fac obiectul dreptului de proprietate, reguli care nu afectează existența însăși a acestui drept. În acest sens, prin decizia atacată s-a statuat că „dreptul de proprietate, făcând parte din latura activă a patrimoniului, nu poate fi desprins de latura pasivă a

acestuia, împreună exprimând totalitatea sau universalitatea. Schimbările valorice succesive intervenite în patrimoniu, inclusiv prin stingerea unor obligații, chiar pe calea urmăririi silite, nu afectează existența sau identitatea însăși a patrimoniului, din care face parte și dreptul de proprietate“.

A admite teza recurentului, în sensul că dispozițiile legale atacate ca neconstituționale reprezintă o încălcare a dreptului de proprietate, ar însemna să se nege unul dintre mijloacele de protecție a debitorului față de eventualele manifestări arbitrare din partea creditorului. Astfel, art. 11 din Legea nr. 76/1992 face referire la punerea în întârziere a debitorului și la obligarea creditorului de a obține o hotărâre judecătorească definitivă, iar în art. 12 este reglementată ordinea în care sunt urmărite bunurile din patrimoniul debitorului. Deci rezultă cu claritate că dispozițiile legale în discuție sunt reguli procedurale de executare silită care nu aduc atingere dreptului de proprietate. De aceea primul motiv de recurs nu este fondat.

Cu privire la cel de-al doilea motiv invocat, se constată că nici acesta nu este întemeiat. Din textul art. 11 alin. 1 și alin. 2 din Legea nr. 76/1992 rezultă neîndoielnic că instanța competentă, sesizată de către creditor, va avea de pronunțat o hotărâre prin care debitorul pus legal în întârziere și aflat în incapacitate de plată să fie obligat la plata sumei datorate și, după caz, a penalităților prevăzute de lege. Rezultă deci că textul nu privește debitorul notificat — așa cum afirmă recurentul — ci debitorul care în mod real este datorat de debitor.

Pentru motivele arătate, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1, art. 3, art. 13 alin. (1) lit. A.c) și art. 25 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge recursul declarat de Societatea Comercială „Avicola“ — S.A. Codlea împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 77 din 13 septembrie 1995.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din 20 februarie 1996.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

prof. univ. dr. IOAN MURARU

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

★

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 89*)

din 4 octombrie 1995

Florin Bucur Vasilescu — președinte
Lucian Stângu — judecător
Victor Dan Zlătescu — judecător
Raul Petrescu — procuror
Doina Suliman — magistrat-asistent

Pe rol soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 din Legea nr. 76/1992, modificate prin Ordonanța Guvernului nr. 18/1994, invocată din oficiu de Tribunalul Maramureș în Dosarul nr. 2.569/1994 privind Societatea Comercială „Combinar“ — S.A. Baia Mare și Societatea Comercială „Avistar“ — S.A. Baia Mare.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 27 septembrie 1995, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, și au fost consemnate în încheierea din aceeași dată, când, având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea a amânat pronunțarea la data de 4 octombrie 1995.

La termenul din 27 septembrie 1995, Curtea, la propunerea procurorului, cu acordul părților prezente și pentru o mai bună administrare a justiției, a dispus conexarea dosarelor nr. 38C/1995, nr. 54C/1995, nr. 75C/1995 și nr. 115C/1995 la Dosarul nr. 24C/1995, în care s-a invocat aceeași excepție de către: Societatea Comercială „Bonalungi Prod.“ — S.R.L. Oradea,

în Dosarul nr. 643/1994 al Tribunalului Bihor, Societatea Comercială „Armit“ — S.R.L. București, în Dosarul nr. 1.671/1994 al Tribunalului Municipiului București — Secția comercială, Societatea Comercială „Tehnocin“ — S.A. Onești, în Dosarul nr. 2.107/1994 al Curții de Apel București, și Societatea Comercială „Martexim“ — S.A. Baia Mare, în Dosarul nr. 5.578/1994 al Tribunalului Maramureș, urmând a se pronunța asupra ei prin decizia de față.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

Curtea Constituțională a fost sesizată cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 din Legea nr. 76/1992, modificate prin Ordonanța Guvernului nr. 18/1994, invocată de Tribunalul Maramureș, din oficiu, de Societatea Comercială „Bonalungi Prod.“ — S.R.L. Oradea, de Societatea Comercială „Armit“ — S.R.L. București, de Societatea Comercială „Tehnocin“ — S.A. Onești și de Societatea Comercială „Martexim“ — S.A. Baia Mare.

În motivarea excepției se susține în esență, că dispozițiile art. 7 din Legea nr. 76/1992, modificate prin Ordonanța Guvernului nr. 18/1994, contravin următoarelor prevederi din Constituție: art. 29 alin. (1) și (2) privind libertatea conștiinței,

art. 30 alin. (1) și (2) privind libertatea de exprimare, art. 49 care garantează exercițiul nestingherit al unor drepturi sau al unor libertăți, art. 134 alin. (1) care stipulează că economia României este o economie de piață, art. 135 alin. (1) care garantează ocrotirea proprietății de către stat, precum și dispozițiilor art. 1.069 alin. 1 și 2 și ale art. 1.084 din Codul civil.

Tribunalul Maramureș își motivează invocarea din oficiu a excepției de neconstituționalitate a art. 7 din Legea nr. 76/1992 prin încălcarea art. 49 din Constituție, în Dosarul nr. 2.569/1994, însă în Dosarul nr. 5.578/1994 nu își exprimă opinia potrivit prevederilor art. 23 alin. (5) din Legea nr. 47/1992.

Tribunalul Bihor consideră excepția întemeiată, deoarece dispozițiile în cauză sunt contrare art. 134 alin. (1) din Constituție și art. 1.069 alin. 1 și 2 din Codul civil.

Tribunalul Municipiului București — Secția comercială, exprimându-și opinia, apreciază excepția ca neîntemeiată, deoarece actele normative în discuție nu contravin prevederilor constituționale. Se adaugă că scopul legiuitorului a fost evitarea blocajului financiar manifestat la nivelul economiei naționale, datorită întâzierii efectuării plăților din partea agenților economici.

Curtea de Apel Bacău reține că textul invocat este constituțional.

În vederea soluționării excepției de neconstituționalitate au fost solicitate, în baza art. 24 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, punctele de vedere ale celor două Camere ale Parlamentului și al Guvernului, iar în temeiul art. 12 din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale s-a solicitat un punct de vedere și Facultății de Drept a Universității București.

Guvernul, în punctul său de vedere, consideră excepția neîntemeiată, deoarece dispozițiile art. 7 din Legea nr. 76/1992 nu constituie o îngărădire a libertății contractuale a părților sau o încălcare a principiului egalității părților contractante, penalitatea „reprezentând o condiție, introdusă printr-un act normativ cu putere de lege, în mod egal față de toți subiecții raporturilor contractuale“. Este vorba de o limită minimă, părțile putând stabili sancțiuni mai mari, peste această limită. Norma instituită răspunde și unui comandament de ordine publică, deoarece se urmărește evitarea blocajului financiar, prevenirea incapacității de plată, manifestată la nivelul majorității agenților economici, și reducerea volumului arieratelor din economie. Totodată, se arată că asigurarea bunei funcționări a mecanismului economico-financiar la nivelul economiei naționale constituie o obligație constituțională potrivit art. 134 alin. (2) din Constituție.

Senatul și Camera Deputaților nu au comunicat punctele lor de vedere.

Facultatea de Drept a Universității București consideră excepția de neconstituționalitate întemeiată, deoarece obligația impusă de art. 7 din Legea nr. 76/1992 părților contractante aduce atingere acestora, încălcându-se prevederile art. 23 alin. (1) privind libertatea individuală, art. 29 alin. (1) privind libertatea gândirii și opiniilor, art. 49 privind exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți, precum și dispozițiile art. 134 alin. (2) lit. a) din Constituție privind libertatea comerțului și crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile părților și susținerile procurorului, dispozițiile art. 7 din Legea nr. 76/1992, modificate prin Ordonanța Guvernului nr. 18/1994, prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține:

În temeiul dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, ale art. 23 și următoarele din Legea nr. 47/1992, competența soluționării excepției de neconstituționalitate invocate aparține numai Curții Constituționale, deoarece este vorba de aplicarea unei dispoziții legale adoptate sub imperiul Constituției din anul 1991.

În conformitate cu art. 7 din Legea nr. 76/1992 (republicată), astfel cum a fost modificat prin Ordonanța Guvernului nr. 18/1994, „În cazul neîndeplinirii în termen de 30 de zile de la data scadenței a obligațiilor prevăzute la art. 6 alin. 1 (efectuarea tuturor plăților datorate de către orice debitor persoană juridică), debitorii vor plăti o penalitate de 0,4% pentru fiecare zi de întâziere“.

Prin același text de lege se prevede că, în convențiile comerciale dintre agenții economici, părțile au obligația de a stabili, cel

lătural, părțile pot insera în contract și o penalitate mai mare. Așadar, inserarea în contract a clauzei penale nu este obligatorie, ea făcând parte de drept din contract, chiar și atunci când părțile au omis-o.

Dacă pagubele suferite de creditorii prin întârzierea plății depășesc cuantumul penalităților, creditorul poate cere despăgubiri în complete, potrivit dreptului comun (art. 7 alin. 6 din Legea nr. 76/1992).

Din modalitatea de redactare a textului art. 7 din Legea nr. 76/1992 se poate reține că penalitățile se aplică doar pentru neîndeplinirea în termenul de 30 de zile de la data scadenței a obligațiilor de plată, ele având natura juridică a unor daune moratorii și că, în cuantumul legal, sunt în limită minimă, părțile putând deroga prin convenția lor doar în sensul stabilirii unor penalități superioare celor stabilite de lege.

Acest lucru nu contravine, așa cum se susține de către unii dintre autorii excepției de neconstituționalitate, dispoziției art. 29 din Constituție, care consacră libertatea conștiinței. Într-adevăr, acest drept fundamental este, prin definiție, propriu libertăților constituționale cetățenești, el semnificând dreptul fiecăruia de a avea orice opinie sau gândire, precum și libertatea de a opta sau nu pentru o credință religioasă. Acesta este și sensul art. 29 alin. (2), care stabilește că exercițiul libertății de conștiință trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și respect reciproc. În aceste condiții, stabilirea unei clauze penale minimale obligatorii în contracte, pe cale de lege, nu poate contraveni unei astfel de libertăți, al cărei obiectiv este cu totul străin raporturilor juridice ce se nasc pe tărâmul dreptului civil sau al celui comercial.

Se reține, de asemenea, că nu sunt încălcate nici prevederile art. 30 din Constituție, care reglementează libertatea de exprimare, strâns legată de cea analizată mai sus. Dispozițiile criticate, cuprinse în art. 7 din Legea nr. 76/1992, nu restrâng în nici un fel libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor persoanelor și cu atât mai puțin nu pot fi considerate o formă de cenzură [interzisă în mod expres prin art. 30 alin. (2), invocat, de asemenea, de către unii autori ai excepției]. A trata într-un mod echivalent o asemenea libertate, proprie, ca și cealaltă, cu cea a drepturilor fundamentale ale cetățenilor României, cu cea de a stipula anumite clauze într-un contract sinalagmatic înseamnă a așeza, practic, pe același plan, două genuri de activități fără vreo legătură între ele: pe de o parte, o activitate cu caracter exclusiv patrimonial, situată în interiorul circuitului economic al țării, iar pe de altă parte — consacarea și garantarea pe cale constituțională a libertății fiecăruia cetățean de a-și exprima, pe orice cale și în mod liber, opiniile, gândurile sau credințele, inclusiv pe cele relative la creația intelectuală ori artistică, libertatea presei etc., care se adresează, în exclusivitate, valorilor intelectuale ale personalității umane.

Cât privește referirea la art. 134 alin. (2) lit. a) din Constituție, se reține că prin prevederile acestuia se reglementează obligația statului de a asigura libertatea comerțului, dar aceasta nu înseamnă consacarea, prin legea fundamentală a țării, a dezinteresului total al statului asupra modului în care se desfășoară relațiile economice într-o economie de piață, cu atât mai mult cu cât ele au loc într-o dificilă perioadă de tranziție.

Posibilitatea limitării prin lege a libertății de voință a părților, în caz de neexecutare a obligațiilor asumate — în situația de față, prin instituirea unei clauze penale minime, cu caracter obligatoriu — este acceptată și practică în economiile liberale, nefiind o creație a Legii nr. 76/1992. Înseși prevederile art. 1.088 din Codul civil stabilesc că daunele-interese se cuvin fără necesitatea dovedirii vreunei pagube, ele fiind datorate din ziua cererii de chemare în judecată, în afară de cazurile în care, după lege, dobânda curge de drept. În sfârșit, art. 43 din Codul comercial prevede că datorii de bani produc dobânda de drept. Așadar, instituirea penalității criticate, contractuală sau pe cale legislativă, nu aduce atingere libertății și principiul conservării sistemului, căci părțile sunt libere să încheie orice contract permis de lege, potrivit propriului lor acord de voință, neexistând nicio încălcare constituțională în faptul că neexecutarea obligațiilor asumate dă dreptul creditorului, în condițiile reglementate de lege, să poată pretinde un minimum de penalități pe care aceasta se instituie. În consecință, apare ca neîntemeiată și referirea făcută de părți relativ la încălcarea art. 49 din Constituție, nefiind în discuție o omisiune sau o

Pe de altă parte, prevederile art. 7 din Legea nr. 76/1992, modificate prin Ordonanța Guvernului nr. 18/1994, dau expresie obligațiilor ce revin statului pe tărâm economic — instituite prin art. 134 alin. (2) lit. a) și b) din Constituție, potrivit cărora acesta este obligat să asigure crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție și protejării intereselor naționale în activitatea economică și financiară. De altminteri, mecanismul dirijismului contractual a fost consacrat în numeroase țări ca un mijloc eficace de intervenție a statului pentru corijarea anumitor disfuncții economice pe care le-ar putea produce libera inițiativă, nelimitată, a părților, în relațiile lor contractuale.

Dispozițiile art. 7 din Legea nr. 76/1992, operând în mod egal față de toți subiecții raporturilor contractuale, nu constituie nici o

încălcare a principiului egalității părților contractante, fiind de reținut că principiul stipulat de art. 16 alin. (1) din Constituție — invocat, de asemenea, de părți — este cel al egalității în drepturi a cetățenilor.

Statul, în considerarea obligației sale constituționale, consacrată de art. 134 alin. (2) lit. a), este în măsură deci să introducă, prin mijloacele legale ce-i stau la dispoziție, mecanisme financiare și juridice apte să descurajeze rău-platnicii, evitând blocajul financiar și constituind, pe această cale, un minimum de garanție pentru agenții economici corecți, fapt care răspunde interesului public ca economia națională să funcționeze corespunzător în condițiile pro-prii economiei de piață din actuala perioadă de tranziție.

Pentru considerentele expuse, având în vedere dispozițiile art. 7 din Legea nr. 76/1992, modificate prin Ordonanța Guvernului nr. 18/1994, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, al art. 13 alin. (1) lit. A. c) și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 din Legea nr. 76/1992, astfel cum au fost modificate prin Ordonanța Guvernului nr. 18/1994, invocată de Tribunalul Maramureș, din oficiu, în Dosarul nr. 2.569/1994, de Societatea Comercială „Bonlungi Prod.” — S.R.L. Oradea, în Dosarul nr. 643/1994 al Tribunalului Bihor, de Societatea Comercială „Armit” — S.R.L., București, în Dosarul nr. 1.671/1994 al Tribunalului Municipiului București — Secția comercială, de Societatea Comercială „Tehnocin” — S.A. Onești, în Dosarul nr. 2.107/1994 al Curții de Apel Bacău, și de Societatea Comercială „Martexim” — S.A. Baia Mare, în Dosarul nr. 5.578/1994 al Tribunalului Maramureș.

Cu recurs în termen de 10 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședința din 4 octombrie 1995.

PREȘEDINTE,

conf. univ. dr. Florin Bucur Vasilescu

Magistrat-asistent,
Doina Suliman

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 18

din 27 februarie 1996

Ioan Deleanu	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Viorel Mihai Ciobanu	— judecător
Mihai Constantinescu	— judecător
Antonie Iorgovan	— judecător
Raul Petrescu	— procuror
Doina Suliman	— magistrat-asistent

Pe rol pronunțarea asupra recursului declarat de Societatea Comercială „Tehnocin” — S.A. Onești împotriva Deciziei nr. 89, pronunțată la data de 4 octombrie 1995 de Curtea Constituțională.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 20 februarie 1996, în prezența recurentei, Societatea Comercială „Tehnocin” — S.A. Onești, și în lipsa celorlalte părți legal citate, și au fost consemnate în încheierea din aceeași dată, când, având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea Constituțională a amânat pronunțarea la data de 27 februarie 1996.

CURTEA,

examinând actele și lucrările dosarului, constată:

Prin Decizia nr. 89 din 4 octombrie 1995, Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 din Legea nr. 76/1992, astfel cum au fost modificate prin Ordonanța Guvernului nr. 18/1994, invocată de Tribunalul Maramureș, din oficiu, în Dosarul nr. 2.569/1994 al acestui tribunal, de Societatea Comercială „Bonlungi Prod.” — S.R.L. Oradea în Dosarul nr. 643/1994 al Tribunalului Bihor, de Societatea Comercială „Armit” — S.R.L. București în Dosarul nr. 1.671/1994 al Tribunalului Municipiului București — Secția comercială, de Societatea Comercială „Tehnocin” — S.A. Onești, în Dosarul nr. 2.107/1994 al Curții de Apel Bacău, și de Societatea Comercială „Martexim” — S.A. Baia Mare în Dosarul nr. 5.578/1994 al Tribunalului Maramureș; toate aceste sesizări au fost conexe, întrucât priveau constituționalitatea aceleiași dispoziții

Prin art. 7 din Legea nr. 76/1992 s-a instituit o penalitate pentru fiecare zi de întârziere a plății datorate unei persoane juridice, după împlinirea unui termen de 30 de zile de la scadență.

Excepția de neconstituționalitate a fost invocată cu motivarea că această dispoziție ar fi contrară următoarelor prevederi constituționale: art. 29 privind libertatea conștiinței, art. 30 privind libertatea de exprimare, art. 134 alin. (2) privind libertatea comerțului și art. 16 alin. (1) privind egalitatea cetățenilor în fața legii.

Decizia recurată a reținut că dispozițiile art. 7 din Legea nr. 76/1992 nu sunt contrare prevederilor constituționale sus-menționate, atât libertatea conștiinței, cât și libertatea de exprimare sau libertatea comerțului, neinterzicând legiuitorului posibilitatea de a institui o clauză penală în vederea disciplinării plăților datorate persoanelor juridice pentru produsele livrate, pentru lucrările executate sau pentru serviciile prestate. De asemenea, decizia a reținut că această măsură nu este contrară egalității cetățenilor în fața legii.

Societatea Comercială „Tehnocin” — S.A. Onești a atacat cu recurs Decizia Curții Constituționale nr. 89 din 4 octombrie 1995, reluând, în esență, susținerile din fața primei instanțe.

CURTEA,

având în vedere decizia atacată cu recurs, motivele de recurs, raportul întocmit de judecătorul-raportor în cauză, concluziile procurorului, precum și dispozițiile art. 7 din Legea nr. 76/1992 raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit primului motiv de recurs, recurenta consideră că, prin instituirea clauzei penale prevăzute de art. 7 din Legea nr. 76/1992, legiuitorul s-a substituit părților contractuale, ceea ce este contrar prevederilor art. 29 privind libertatea conștiinței și art. 30 privind libertatea de exprimare, din Constituție.

Instituirea unei norme având ca scop asigurarea plății produselor livrate, lucrărilor executate sau serviciilor prestate nu poate avea semnificația încălării libertății conștiinței sau libertății de

Pe lângă faptul că exercițiul acestor drepturi este un atribut fundamental al cetățenilor, așa încât prevederile constituționale corespunzătoare sunt aplicabile persoanelor juridice numai în măsura în care interesează exercițiul drepturilor respective de către cetățeni, ceea ce se exclude în ipoteza avută în vedere de art. 7 din Legea nr. 76/1992, nu este de conceput ca un drept să justifice o ilegalitate, deci ca libertatea conștiinței și libertatea de exprimare, care, în domeniul contractual fundamentează libertatea contractuală, să justifice practica neachitării prețului pentru produse livrate, lucrările executate sau serviciile prestate. De aceea, în virtutea principiului libertății contractuale, nu se poate nega atributul legiuitorului de a stabili o clauză penală pentru plata prețului datorat, existând interesul public ca persoana juridică ce și-a îndeplinit obligația de livrare să-și poată constitui resursele financiare de care depinde îndeplinirea obligațiilor sale fiscale și de altă natură, continuarea producției și propria sa dezvoltare. Caracterul imperativ sau dispozitiv al art. 7 din Legea nr. 76/1992, republicată, este o problemă de interpretare a legii, nu de constituționalitate, fiind deci de competența instanțelor judecătorești.

De aceea art. 7 din Legea nr. 76/1992 nu împiedică dreptul părților de a încheia contractul, nici libertatea lor în stabilirea clauzelor contractuale, fiind doar un mijloc contractual de sancționare a părții care, deși a primit livrarea, își încalcă obligația de plată a prețului datorat, întrucât generalizarea unei asemenea practici este contrară unui interes public evident.

Față de considerentele arătate, în temeiul dispozițiilor art. 144 lit. c) și art. 145 alin. (2) din Constituție, ale art. 1, art. 3 și art. 13 alin. (1) lit. A. c), art. 23, art. 25 și art. 26 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA

În numele legii

DECIDE :

Respinge recursul declarat de Societatea Comercială „Tehnocin” — S.A. Onești împotriva Deciziei nr. 89 pronunțată la data de 4 octombrie 1995 de Curtea Constituțională.

Definitivă.

Pronunțată în ședința din 27 februarie 1996.

PREȘEDINTE,

prof. univ. dr. Ioan Deleanu

Magistrat-asistent,
Doina Suliman

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, telefon 668.55.58 și 614.17.39.